

De zomerbijen worden vervangen door de winterbijen; daarna is het aan u om aan het werk te gaan

In september hebben we de volken winterklaar gemaakt, 'ingewinterd', zoals de imker het noemt. Na het voeren dient een volk de beschikking te hebben over minimaal 10 kg suiker. De vorige keer heb ik u misschien op het verkeerde been gezet door te vermelden dat een aan beide zijden verzegeld spaarkastraam 3,5 kg wintervoer bevat. Dat moet zijn 2 à 2,5 kg wintervoer, afhankelijk van de dikte van de raat.

Tijdens de inwintering hebben we te kleine volken

Na de inwintering kan het grote opruimen beginnen: overtollige raten opslaan, materialen schoonmaken en kasten repareren en/of verven. In de volken gaan de activiteiten nog een poosje door. In oktober worden in het volk de laatste zomerbijen vervangen door de winterbijen. Die hoeven amper nog te werken. De laatste larven moeten nog groot gebracht worden en daarvoor zijn voldoende voorraden in het nest aanwezig. Het haalseizoen, die mooie lange zomer, is nu voorbij.

Bijenbrood is van belang voor de ontwikkeling in het voorjaar

Laat stuifmeelramen in het volk

Van volken op twee bakken haal ik gewoonlijk de kantramen uit de onderbak en die vervang ik door sluitblokken. Dat voorkomt beschimmelings in de winter, al is de kans daarop tegenwoordig kleiner dan vroeger toen de bodem van de kasten niet van gaas was. Zit er in die kantramen veel stuifmeel dan laat ik die in het volk hangen en neem ik er twee andere uit die oud (donker gekleurd) en/of slecht uitgebouwd zijn. De raat daarvan kan worden omgesmolten en gerecycled tot kunstraat. Dat stuifmeel/bijenbrood in het volk laten is van belang voor de ontwikkeling in het vroege voorjaar. De koningin begint na een broedstop al weer te leggen als er buiten nog geen bloem bloeit en dan komt het opgeslagen stuifmeel van pas voor de voeding van de larven en de jonge bijen.

Bewaren van uitgebouwde raten

Onbebroede raten zonder stuifmeel die u wilt bewaren, slaat u op in broed- en/of honingkamers die u op elkaar stapelt. Die raten hoeft u in principe niet te behandelen tegen wasmotlarven omdat die eiwitten (uit het stuifmeel) nodig hebben voor hun groei en daarom niet door raten vreten

opgeruimd; de kans dat die de winter overleven is klein. Een volk is te klein als het minder dan 5000 bijen heeft, dat wil zeggen dat er minder dan vijf straten bezet zijn met bijen. Dergelijke volkjes hebben we verenigd met een ander volk door ze te laten afvliegen. De raten met broed zonder aanhangende bijen hebben we in een ander volk gehangen. Het is ook mogelijk de twee volken op elkaar te zetten en dan later de bakken opnieuw te configureren.

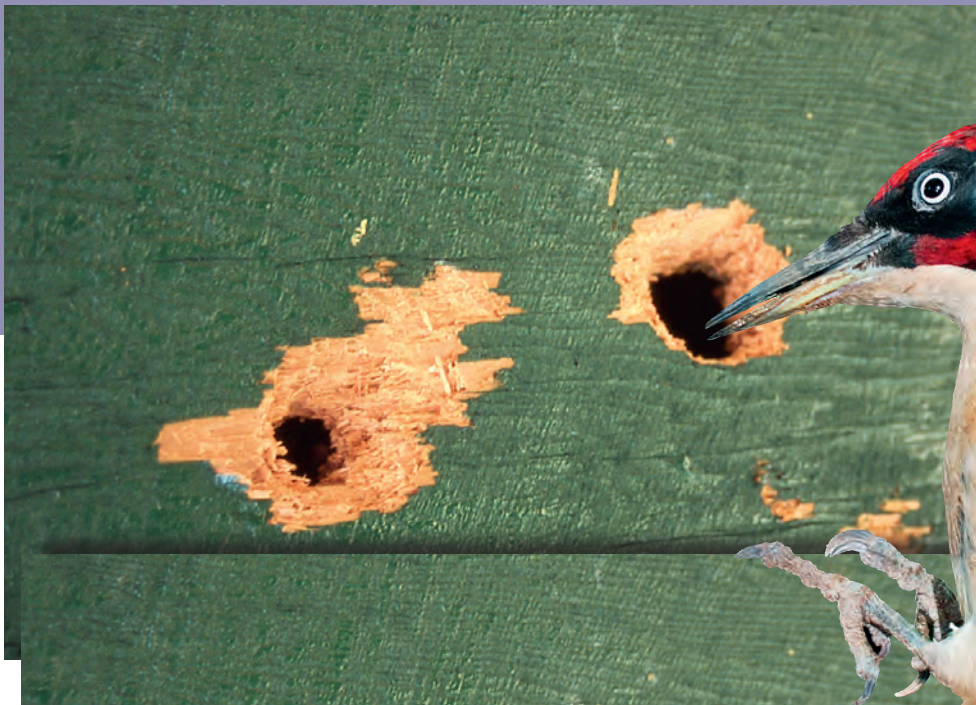
waarin geen eiwit te vinden is. Helaas is mij gebleken dat die larven niet direct weten dat er geen stuifmeel in de raten zit en dus toch wel eens een stukje raat wegvreten. Reden voor mij om toch maar alle raten te behandelen. Dat kan met zwaveldamp door zwavellapjes te verbranden in een blikken bus. Die plaatst u in een lege broedkamer onder de toren van kamers met raten. Wel leg ik een metalen plaat (een oud, vierkant nummerbord van een auto) boven de brandende zwavellapjes op de rand van de lege onderbak om verbranden van de onderste raampjes met raten te voorkomen. De toren sluit ik dan af met een dekplank en deksel. Ontsmetten met ijsazijn kan ook. Plaats in dat geval een aardewerk of plastic schaalje met ijsazijn op de bovenste raten. Neem geen metalen schaal, want ijsazijn is corrosief. De bovenkant ook nu afsluiten met een lege bak, een dekplank en een deksel. De vloeistof zal gaan verdampen en aangezien die damp zwaarder is dan lucht zakt de ontsmettende damp tot onderin de toren. Het grote voordeel van ijsazijn is dat het naast wasmotten en stuifmeelmijten ook nosemasporen doodt. Een behandelingsduur van acht dagen is voldoende; controleer om de twee dagen of er nog ijsazijn in het schaalje zit. Vul eventueel bij. Na behandeling kan de toren van bakken met raten aan de onderkant en bovenkant worden afgesloten met een gaasbodem en een reisraam. Dat bevordert de ventilatie en verdrijft de lucht van de damp.

Muizen

In de winter is het van belang dat de vliedspleet niet hoger is dan 8 mm zodat er geen muizen binnenkomen. Eventueel plaatst u voor de vliedspleet een reep koninginnenrooster. Dat houdt de muizen, ook de kleine soorten, zeker buiten.

Repareren, schoonmaken en opruimen

Na de inwintering wordt het tijd om kapotte spullen te repareren en kasten bij te werken met verf of beits die geen insecticide bevat (zie de informatie op het etiket). Krab materialen – kasten, raampjes – schoon of ontsmet ze

Boven: schade door de hongerige groene specht. Onder: een vogelweringsnet over de kasten houdt de specht tegen. Foto specht YK.

Bijen raken door gehak gestresst en overleven dat niet

door te schrobben met soda (natriumcarbonaat), 3 eetlepels opgelost in 10 liter warm water. Laat de gepoetste (of schoongestoomde) raampjes snel drogen in een (verwarmde) ruimte met lage luchtvochtigheid. Bewaar ze 's winters eveneens in een 'droge' ruimte, anders vindt u ze beschimmeld terug in het voorjaar. Een onverwarmde ruimte waar de luchtvochtigheid hoog kan worden in de winter is dus minder geschikt.

Spechten

Valt de winter onverhoopt vroeg in en zakt de temperatuur tot onder het nulpunt, dan krijgen de vogels en met name groene spechten het moeilijk. Als de grond bevroren raakt

kunnen ze niet meer bij hun hoofdvoedsel, de mieren in de grond. Ze gaan dan op zoek naar alternatief voedsel zoals honingbijen. Ze kunnen de geluiden van de bijen in de kast horen en proberen daar bij te komen. In mijn 'jonge' jaren als imker waren ze mij een paar maal te slim af. Groene spechten kunnen grote gaten in de zijwanden en in het buitenste raam naast de kastwand hakken en komen zo bij de bijen. De bijen raken door dat gehak gestresst en overleven dat niet. Mijn bijen zijn indertijd driemaal het slachtoffer geworden. Sindsdien drapeer ik altijd een vogelweringsnet als een tent over de kasten en zet dat vast met tentharingen. Dat helpt prima. ●